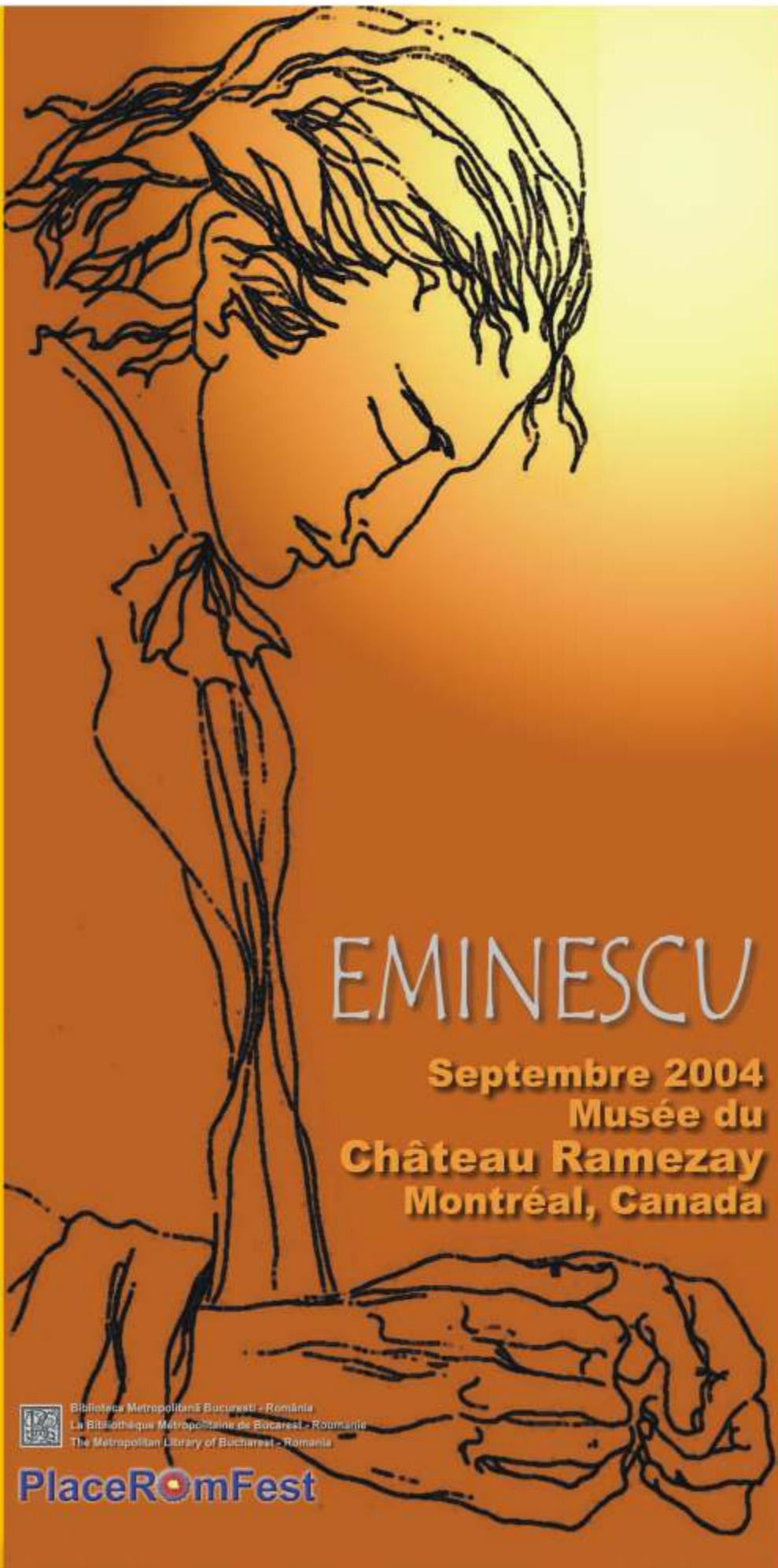

POETUL. GENIUL. ROMÂNUL.

EMINESCU

Septembre 2004
Musée du
Château Ramezay
Montréal, Canada

Biblioteca Metropolitană București - România
La Bibliothèque Métropolitaine de Bucarest - Roumanie
The Metropolitan Library of Bucharest - Romania

PlaceRomFest

LE POÈTE. LE GÉNIE. LE ROUMAN.
THE POET. THE ROMANIAN. THE GENIUS.

- 3 „Vreme trage, vreme vine / Toate-s vechi si nouă toate”
« Le temps passe, le temps arrive / Tout est vieux, tout est nouveau »
“Time goes by, time comes along / All is old and all is new”
- 4 Ipotești. Copilăria : „Fiind băiat păduri cutreieram.”
Ipotești. L'enfance : « Garçon étant, je parcourais les bois. »
Ipotești. The childhood : “As a boy, I was scouring the woods.”
- 5 Scolar la Cernăuti.
Écolier à Cernăutsi.
Pupil in Chernivtsi.
- 6 Pribeag și sufleur.
Errant et souffleur.
Vagrant and prompter.
- 7 Student la Viena și Berlin.
Étudiant à Vienne et Berlin.
Student in Vienna and Berlin.
- 8 Iasi. Bibliotecar și revizor scolar.
Iassy. Bibliothécaire et réviseur scolaire.
Iassy. Librarian and school inspector.
- 9 București. Eminescu gazetar.
Bucarest. Eminescu journaliste.
Bucharest. Eminescu reporter.
- 10 București. Eminescu și Junimea.
Bucarest. Eminescu et Junimea.
Bucharest. Eminescu and Junimea.
- 11 București. Locuri eminesciene.
Bucarest. Les places d'Eminescu.
Bucharest. Eminescu places.
- 12 Eminescu și Veronica.
Eminescu et Veronica.
Eminescu and Veronica.
- 13 Moartea lui Eminescu : „Nu credeam să-nvăt a muri vreodată.”
Le décès d'Eminescu : « Je ne croyais pas apprendre à mourir un jour. »
Eminescu's death : “I never thought I would learn how to die, ever.”
- 14 Eminescu : manuscrise.
Eminescu : manuscrits.
Eminescu : manuscripts.
- 15 Eminescu : editii bibliofile.
Eminescu : éditions bibliophiles.
Eminescu : bibliophile editions.
- 16 Emile Nelligan : Poet Canadian.
Emile Nelligan : Poète Canadien.
Emile Nelligan : Canadian poet.
- 17 În amintirea lui Eminescu.
À la mémoire d'Eminescu.
To Eminescu's memory.
- 18 Purun Tânăr, infăsurat în manta-mi.
Eternellement jeune, enrobé aisément dans ma mante.
Forever young cloaked in my mantle.
- 19 Credite - Expoziție și revistă
Crédits - Exposition et revue
Credits - Exhibition and Magazine
- 20 Piața României : Montreal, Québec, Canada, 18 septembrie 2004
Place de la Roumanie : Montréal, Québec, Canada, 18 septembre 2004
Romanian Square : Montreal, Quebec, Canada, September 18, 2004

Tipar / Impression / Printing : CEI / BOB - Côte-Vertu, Ville St-Laurent, Québec, Canada (15 septembrie 2004 / 15 septembre 2004 / September 15th, 2004)

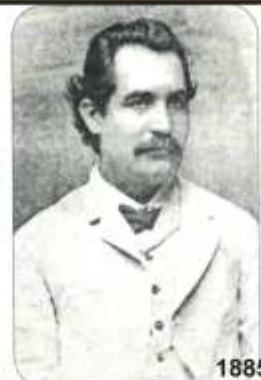

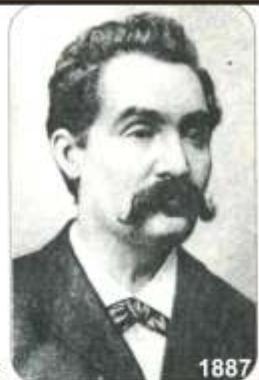
1869

1878

1885

1887

Mihai Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850, la Botosani, ca al patrulea copil al unei familii numeroase. Copilăria și-a petrecut-o pe plăurile natale. Scoala l-a îndepărtat de casă din ce în ce mai mult. A studiat vreme de opt ani la Cernăuti și Blaj (1858-1866). În această perioadă, a avut strânsă legătură cu lumea teatrului (trupa Tardini) și sulfură în trupa lui Pascaly. A făcut studii de filosofie în străinătate, la Viena și Berlin între 1869 și 1874. Întors în țară, a lucrat la Iași, ca bibliotecar și revizor școlar (1874-1876) apoi, la insistența lui Titu Maiorescu, s-a mutat la București, preluând conducerea ziarului *Timpul* (1876-1883). Este membrul al societății literare Junimea. Ultimii ani din viața poetului au fost triste și bolnavi. S-a stins la 15 iunie 1889, în București.

Mihai Eminescu est né le 15 janvier 1850, à Botosani, quatrième enfant d'une famille nombreuse. Il a passé son enfance sur les contrées natales. L'école l'a écarté de sa maison de plus en plus. Il a étudié durant huit ans à Cernauti et Blaj (1858-1866). Durant cette période, il a eu des liens serrés avec le monde du théâtre (la troupe Tardini) et comme souffleur dans la troupe de Pascaly. Il a fait des études de philosophie à l'étranger, à Vienne et à Berlin, entre 1869 et 1874. Rentré dans sa patrie, il a travaillé à Iassy comme bibliothécaire et comme réviseur scolaire (1874-1876) puis, aux instances de Titu Maiorescu, il a déménagé à Bucarest pour prendre la direction du journal '*Timpul*' ('Le Temps') (1876-1883). Il a été membre de la société littéraire « Junimea ». Les dernières années de la vie du poète ont été tristes et malades. Il s'est éteint le 15 juin 1889, à Bucarest.

Mihai Eminescu was born on January 15, 1850, in Botosani, the forth child of a large family. His childhood was spent close to the birthplace, but studies took him farther and farther away from home. During his eight years of school in Chernovitz and Blaj (1858-1866) he kept close ties with theater groups - 'Troupe Tardini', and later, as prompter, with 'Troupe Pascaly'. He studied philosophy in Vienna and Berlin between 1869 and 1874, and on his return to Romania worked as librarian and school inspector (1874-1876), then moved to Bucharest at the helm of '*Timpul*' (Time) magazine (1876-1883) at the insistence of Titu Maiorescu. He was also member of the 'Junimea' literary society. Eminescu spent his last few years of life quite ill and sad. He passed away on June 15th, 1889, in Bucharest.

„Vreme trece, vreme vine / Toate-s vechi si nouă toate”
 « Le temps passe, le temps arrive / Tout est vieux, tout est nouveau »
 “Time goes by, time comes along / All is old and all is new”

Gheorghe

Raluca

Serban

Nicolae

Iorgu

Miha

Aglae

Hanrieta

Matei

„Trecut-au anii ca nori lungi pe sesuri
Si niodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă
miscără
Povesti si doine, ghicitori,
eresuri,

Cu frunte-mi de copil o-
nseninară,
Abia-nteles, pline de-ntelesuri.”

« Les années ont coulé comme nues sur
les plaines,
Hélas, à tout jamais elles ne reviendront,
Car le charme est mort, s'en est allé le don
Des contes et des chants, des charades
anciennes,

Qui avaient éclairé mon enfance, mon
front,
Doués de sens si profond que j'entendais
à peine. »

“The years past like clouds over
the prairies,
And will never dare come back,
For beauty is dead, and the fairies
And the songs will lack.

Those that enchanted my youth,
my face,
With their profound meaning that
barely sound back.”

Casa părintească / La maison paternelle / Parents' House

Ipotești

Casa - Muzeu / La Maison - Musée / The Museum - House

Ipotești. Copilăria : „Fiind băiet păduri cutreieram.”
Ipotești. L'enfance : « Garçon étant, je parcourais les bois. »
Ipotești. The childhood : “As a boy, I was scouring the woods.”

EMINESCU

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

Aron Pumnul

Eminescu a fost elevul lui Aron Pumnul, profesor refugiat din Ardeal. Moartea prematură acestuia a fost o dramă pe care discipolul său o evocă în poemul „La moartea lui Aron Prunul”. În același an, debutează cu poezia „De-as avea...”, în revista *Familia*, a lui Iosif Vulcan, care îl schimbă numele în Eminescu.

Eminescu a été l'élève d'Aron Pumnul, professeur réfugié de Transylvanie. La mort prémature de ce dernier a été un drame que son élève a évoqué dans le poème « *La moartea lui Aron Pumnul* » (« *À la mort d'Anton Pumnul* »). La même année, il débute avec le poème « *De-as avea...* » (« *Si j'avais...* »), dans la revue *Familia* (*La Famille*), de Iosif Vulcan qui change son nom pour Eminescu.

Eminescu, a pupil of Transylvanian refugee Aron Pumnul, evoked his teacher's premature and tragic death in the poem "La moartea lui Aron Pumnul" ("At the death of Aron Pumnul"). The poet made his literary debut that same year, with the poem "De-as avea..." ("If I had..."), published in Iosif Vulcan's *Familia* (*The Family*) magazine, who also changed his pen name to *Eminescu* (from *Eminovich*).

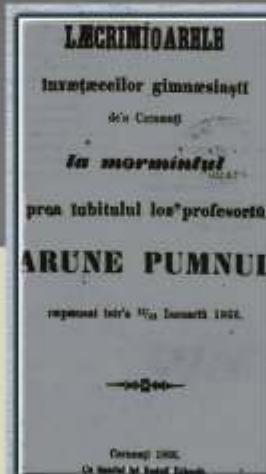
Într-o encyclopédie și bisericiște en illustrationi.
Encyclopédie et bisericiște en illustrationi.
Bisericiște en illustrationi.
Bisericiște en illustrationi.
Bisericiște en illustrationi.

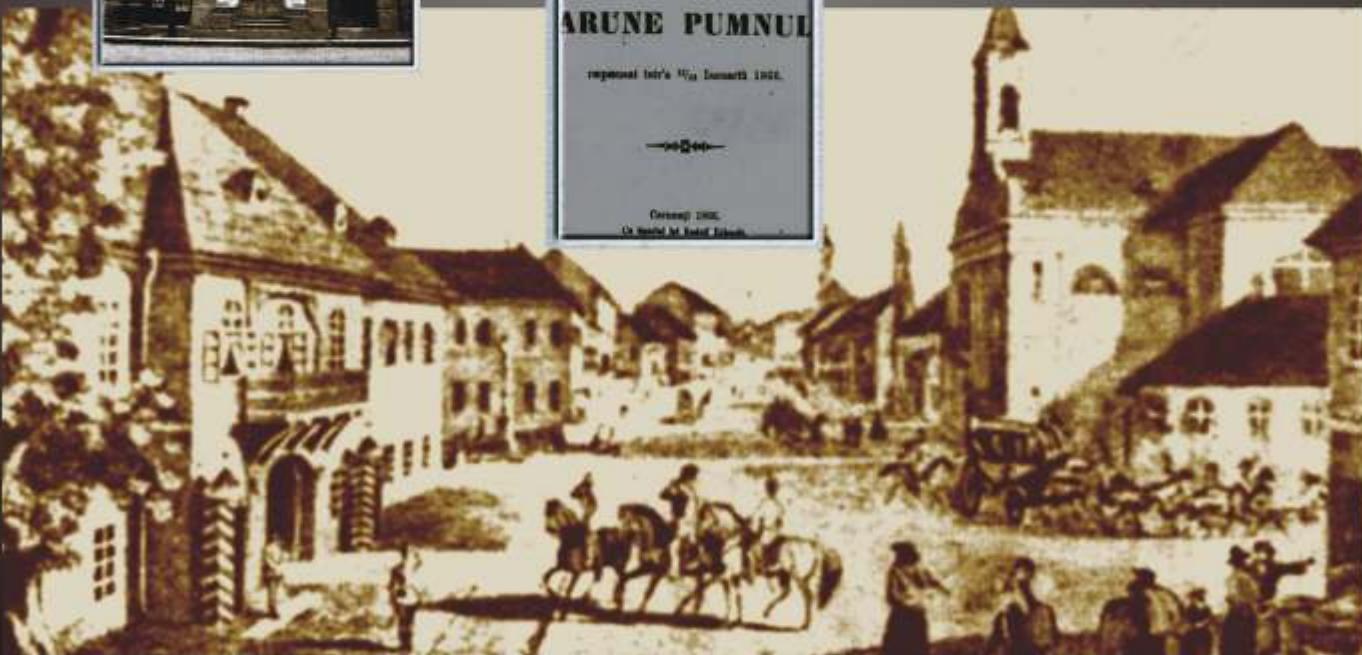
Iosif Vulcan

Hauptschule

ARUNNE PUMNUL

Scolar la Cernăuti.
Écolier à Cernăutsi.
Pupil in Cernăutsi.

EMINESCU

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

Mihail
Pascaly

Teatrul
Național

Pribeag și sufleur.
Errant et souffleur.
Vagrant and prompter.

VIENA - secolul / siècle / century XIX

D. Pamfil

I. Slavici

E. Bucevischi

V. Bumbac

I. Nica

A. Muresianu

În toamna anului 1869, cam pe la sfârșitul lui septembrie, Eminescu pornea spre scaunul cezaro-crălesc, părând pentru întotdeauna cusca de susținut... La Viena studiau foarte mulți Români din toate provinciile țării, astăzi incă Eminescu se afla din nou în mijlocul unei studentimii polidialectale și, în pluralitatea cazarilor, de origine tărânească. În timpul studentiei la Viena, Eminescu a fost angrenat, în calitate de secretar, în comitetul de organizare al serbării prilejuite de împlinirea a 400 de ani de la înmemerea Mănăstirii Putna.

Putna - 1871

À l'automne 1869, vers la fin de septembre, Eminescu partait à Vienne, en abandonnant pour toujours la cage de souffleur. À Vienne étudiaient beaucoup de Roumains de toutes les provinces du pays, ce qui a conduit une fois de plus Eminescu au centre d'une foule poly-dialectale d'étudiants dans la majorité des cas, d'origine paysanne. Pendant ses études à Vienne, Eminescu a été entraîné, à titre de secrétaire, dans le comité d'organisation de la fête occasionnée par le 400e anniversaire de la fondation du monastère Putna.

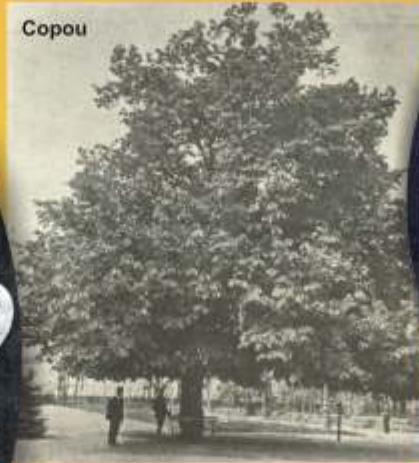

"In the fall of 1869 Eminescu left for Vienna, leaving forever the prompter's cage... There, he met students from all the Romanian provinces and found himself among a multi-dialect entourage, most peer being countryside folk. During his Vienna studentship, Eminescu was secretary of the organizing committee for the 400th year celebration of the foundation of the Putna Monastery."

EMINESCU

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

Între anii 1874-1876, perioada în care a locuit la Iași, Eminescu a întreținut o colaborare permanentă cu cercul Junimea, o societate literară care cuprindea cele mai luminate minti tineri ale timpului: Negrucci, Pogor, P. P. Carp, Lambrior, Vârgolici, etc. Ligamentul central între poet și cerc l-a reprezentat, însă, Titu Maiorescu. La Junimea, și-a prezentat Eminescu cele mai importante opere.

Entre 1874 et 1876, période durant laquelle il habitait à Iassy, Eminescu a entretenu une collaboration permanente avec le « Cercle Junimea », une société littéraire qui comprenait les esprits les plus brillants de l'époque : Negrucci, Pogor, P. P. Carp, Lambrior, Vârgolici, etc. Mais le principal lien entre le poète et la société a été Titu Maiorescu. C'est à « Junimea » qu'Eminescu a présenté ses principales œuvres.

Between 1874 and 1876, while he lived in Iassy, Eminescu kept permanent collaboration with the "Junimea Circle", a literary society gathering the most enlightened young minds of that time: Negrucci, Pogor, P. P. Carp, Lambrior, Vârgolici, etc. But, the poet's main link to "Junimea" was Titu Maiorescu, and that is when Eminescu first read his most important works."

IASI / IAȘY - secolul / siècle / century XIX

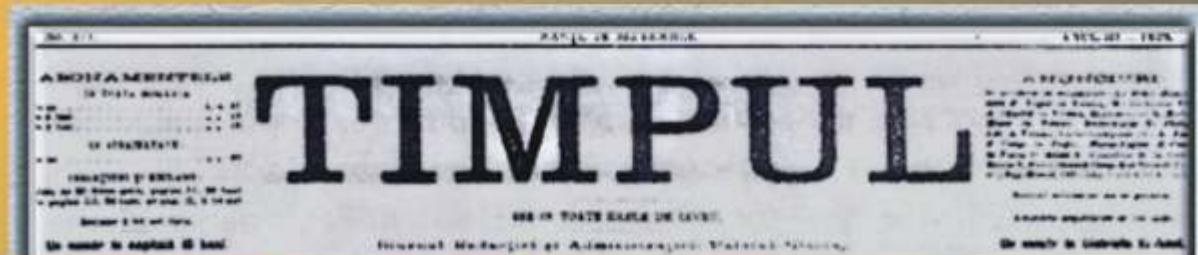

Iasi. Bibliotecar si revizor scolar.
Iassy. Bibliothécaire et réviseur scolaire.
Iassy. Librarian and school inspector.

EMINESCU

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

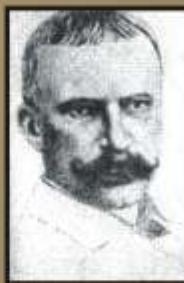
I. Slavici

I.L. Caragiale

G. Păucescu

R. Ronetti

S. Bădescu

Bucuresti / Bucharest / București - 1877

În anul 1877, Eminescu preia conducerea ziarului *Timpul*, la insistențele mentorului său Titu Maiorescu. Aici, Eminescu va întâlni alti doi reprezentanți străluciti ai literaturii române: Ioan Slavici și I. L. Caragiale. În paginile acestui ziar, Eminescu publică majoritatea articolelor sale social-politice, deosebit de acide și ancorate în simțul realității imediate, al vietii cotidiene.

En 1877, Eminescu prend la direction du journal « *Timpul* » (« *Le Temps* »), face aux insistances de son mentor, Titu Maiorescu. Ici, Eminescu rencontre deux autres éminents de la littérature roumaine : Ioan Slavici et I. L. Caragiale. Dans les pages de ce journal, Eminescu publia la majorité de ses articles socio-politiques, extrêmement acides mais rattachés à la réalité immédiate de la vie quotidienne.

In 1877, Eminescu took the helm of the "Timpul" ("The Time") magazine, following the repeated pleas from his mentor, Titu Maiorescu. He would meet there other prominent Romanian writers, among others Ioan Slavici and I. L. Caragiale. In the pages of *The Time* magazine, Eminescu would publish most of his socio-political articles - highly acerbic and deeply anchored into everyday's reality.

Bucuresti. Eminescu gazetar.
Bucarest. Eminescu journaliste.
Bucharest. Eminescu reporter.

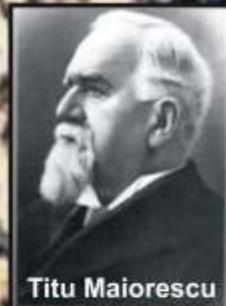
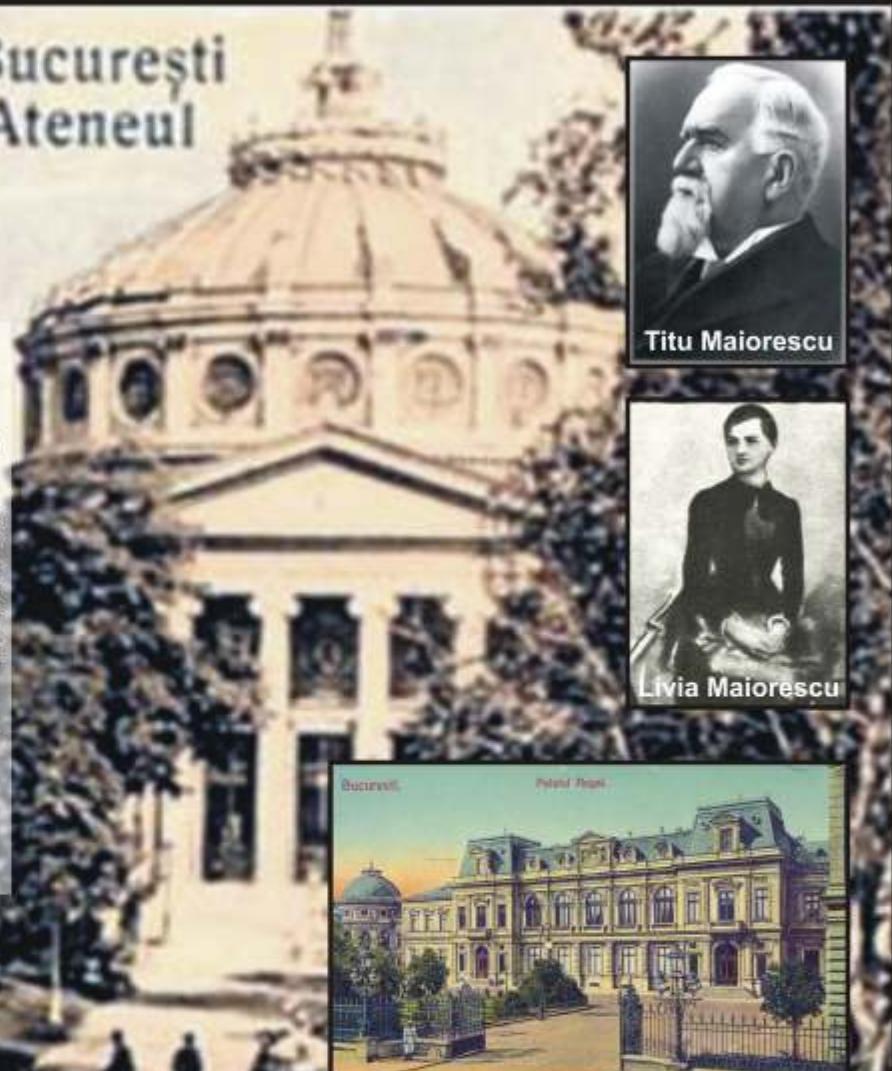

București Ateneul

În perioada în care locuiește la București (1876-1883), poetul trăia o viață de maximă efervescentă culturală. Contactele lui cu „Converzorii literare” și cu lumea scriitorilor erau intense. În restul timpului, era un „nomad”: își schimba foarte des locuința.

Pendant qu'il habite à Bucarest (1876-1883), le poète menait une vie remplie d'un maximum d'effervescence culturelle. Ses contacts avec la revue « Converzorii literare » (« Conversations Littéraires ») et avec le milieu des écrivains étaient intenses. Le reste du temps, il était « nomade », car il déménageait plus souvent qu'autrement.

While living in Bucharest (1876-1883), the poet was in the middle of a highly effervescent cultural climate; his contacts with the "Converzorii literare" magazine ("Literary Conversations") and the Writers' Guild were often intense. At the time, he was quite a 'nomad', changing residence frequently."

Titu Maiorescu

Livia Maiorescu

Carmen Sylva

Mite Kremnitz

Bucurestiul eminescian / Le Bucarest d'Eminescu
The Eminescu era Bucharest

Eminescu locuia, în această perioadă, în diferite zone ale Bucureștiului, astfel încât ajunse să cunoască orașul foarte bine. Dar locurile pe care le frecventa erau Teatrul Național, redacția „Con vorbirilor Literare” și Parlamentul.

À cette époque-là, Eminescu habitait à différents endroits de Bucarest, ce qu'il lui a valu de bien connaître la capitale. Mais il fréquentait davantage le Théâtre National, la rédaction de la revue « Con vorbirilor Literare » et le Parlement.

Moving from place to place, Eminescu became quite familiar with the bigger Bucharest. Nevertheless, he usually hanged around the National Theatre, the headquarters of "Con vorbirilor Literare" and often attended the Parliament sessions.

Bucuresti. Locuri eminesciene.
Bucarest. Les places d'Eminescu.
Bucharest. Eminescu places.

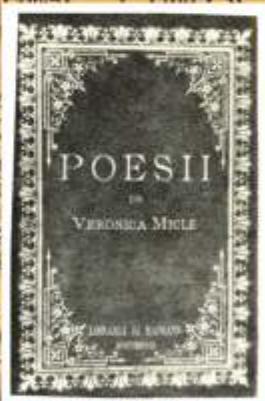
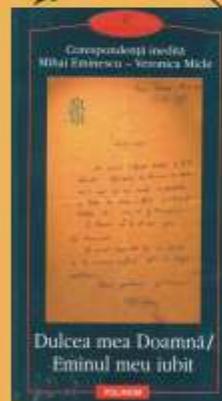
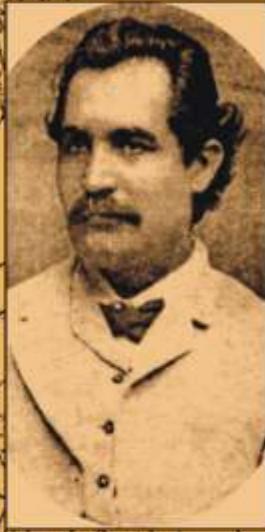
EMINESCU

Pr Eminescu

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

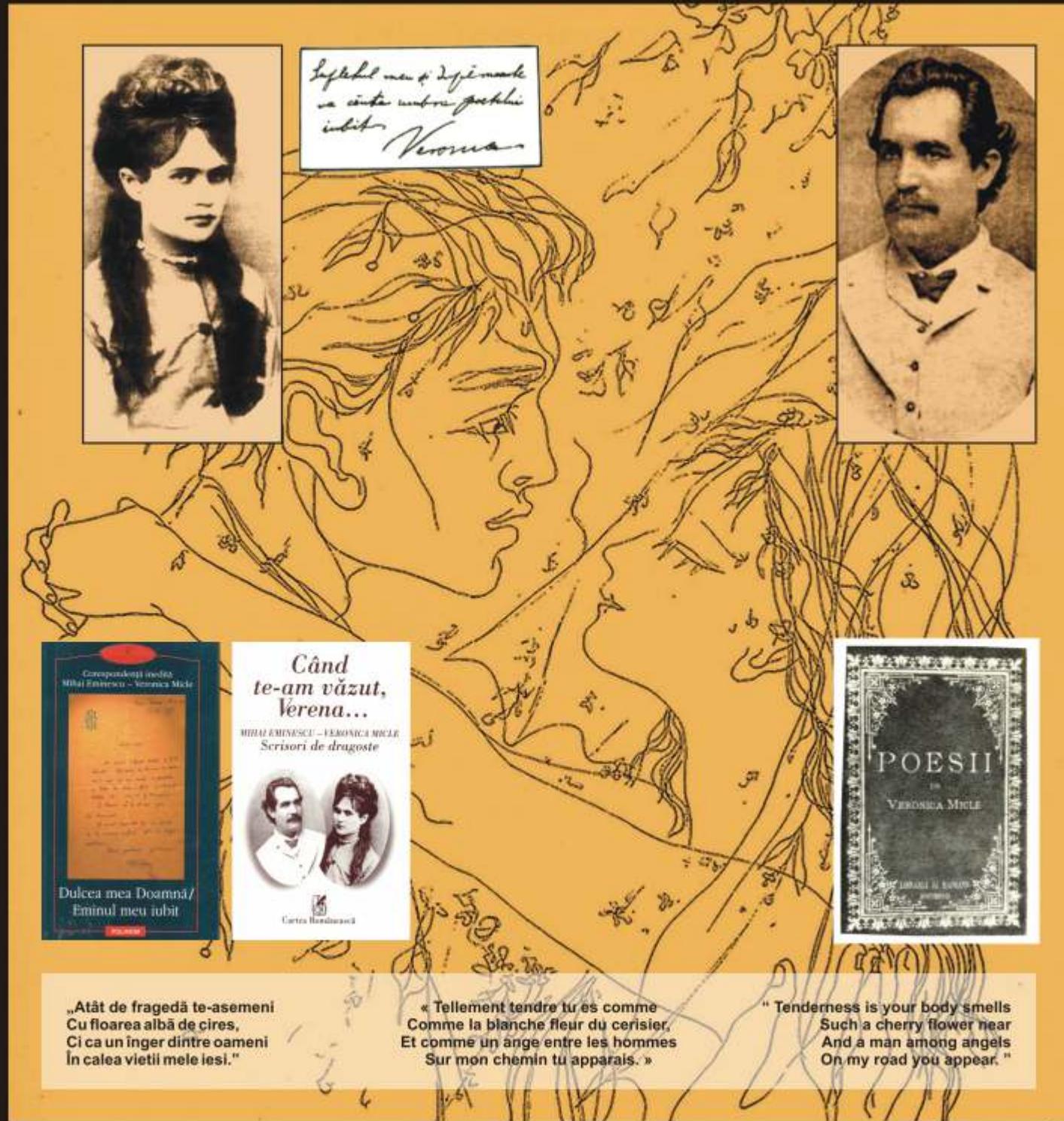
„Iată-mă și înțelege
în cîteva zile pe care
îl să văd,
Verona.”

„Atât de fragedă te-asemeni
Cu floarea albă de cires,
Ci ca un înger dintre oameni
În calea vietii mele iesi.”

« Tellement tendre tu es comme
Comme la blanche fleur du cerisier,
Et comme un ange entre les hommes
Sur mon chemin tu apparaiss. »

“Tenderness is your body smells
Such a cherry flower near
And a man among angels
On my road you appear.”

Eminescu si Veronica.
Eminescu et Veronica.
Eminescu and Veronica.

EMINESCU

Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

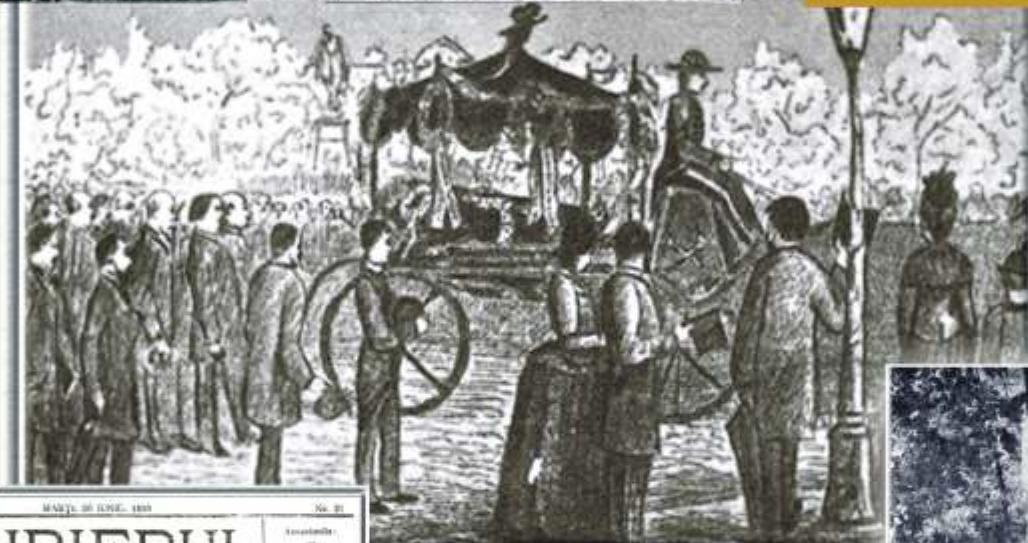
ULTIME INFORMAȚIUNI

Anunțăm cititorilor noștri, una din vestile cele mai triste și dureriose.

Eminescu nu mai este!

Ajăi dimineață la orele 4, nenorocitul poet în urma unor lungi suferințe și-a dat ultima suflare, în casa de sănătate a d-lui dr. Șușu.

Poezia românească, prin încreșterea din viață a lui Eminescu, a încercat una din perlerile cele mai adânc și impecabile.

„Astfel s-a stins în al optelea lustru de viață cel mai mare poet pe care l-a ivit și va îvi vreodată, poate, pământul românesc. Ape vor sefca în albie și peste locul ingropării sale va răsări pădure și cetate; și câte o stea va vesteji pe cer în depărtare, până când acest pământ să-si strângă toate sevele și să le ridice în teava subțire a altui crin de tărăria parfumurilor sale!“

« C'est comme ça qu'il est mort - dans le huitième lustre de sa vie - le plus grand

poète qu'a donné et donnera peut-être la terre roumaine. Des eaux sécheront dans leurs lits et sur sa tombe apparaîtront forêts et cités ; quelqu'étoile s'éteindra dans le ciel au loin jusqu'à ce que cette terre amasse toutes ses sèves et les lève dans le tuyau miné d'un autre lis de la vigueur de ses parfums ! »

“And so passed away in the prime of his life the greatest poet this Romanain land has ever produced, and perhaps ever will. Waters will go dry in their beds, forests and cities will rise over his tomb and stars will perish in distant skies before this land can gather all the sap to push it again through the narrow stem of a new lily with the same powerful scent as his.”

Moartea lui Eminescu : „Nu credeam să-nvăt a muri vreodată.”

Le décès d'Eminescu : « Je ne croyais pas apprendre à mourir un jour. »

Eminescu's death : “I never thought I would learn how to die, ever.”

EMINESCU

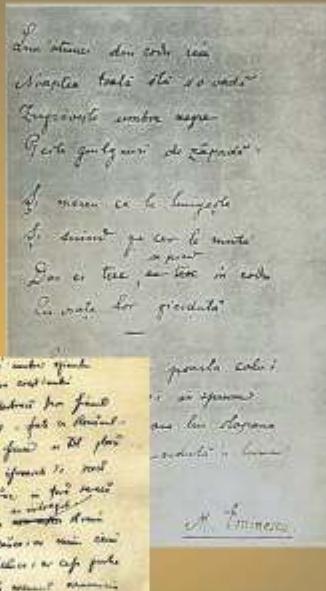
Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

File preluate din „Eminescu, Album”,
Bucuresti, 1997 si din „Pe urmele lui „Mihai
Eminescu”, Aug. Z. N. Pop, Bucuresti, 1978.

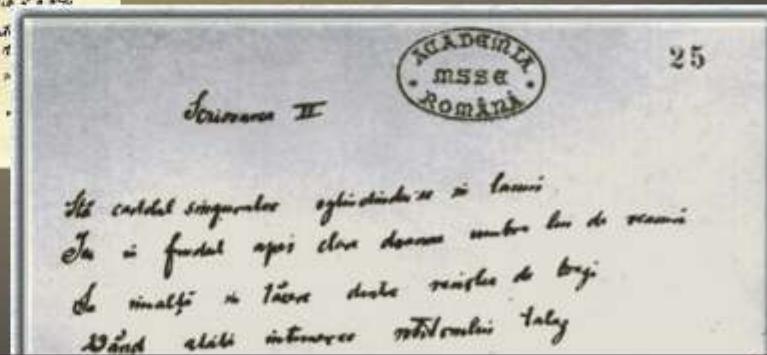
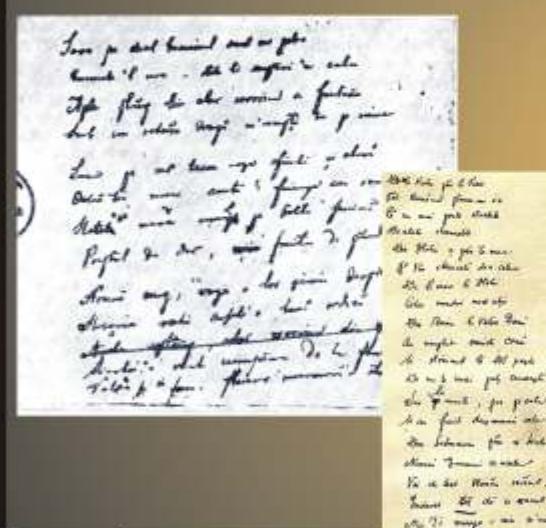
Feuillets pris dans « Eminescu, Album »,
Bucuresti, 1997 et dans « Pe urmele lui
Mihai Eminescu », Aug. Z. N. Pop,
Bucuresti, 1978.

Sheets taken from "Eminescu, Album",
Bucuresti, 1997 and "Pe urmele lui Mihai
Eminescu", Aug. Z. N. Pop, Bucuresti, 1978.

File preluate din „Eminescu, Album”
Bucuresti, 1997 si din „Pe urmele lui „Mihai
Eminescu”, Aug. Z. N. Pop, Bucuresti, 1978.
Feuillets pris dans « Eminescu, Album »,
Bucuresti, 1997 et dans « Pe urmele lui
Mihai Eminescu », Aug. Z. N. Pop,
Bucuresti, 1978.

Sheets taken from "Eminescu, Album",
Bucuresti, 1997 and "Pe urmele lui Mihai
Eminescu", Aug. Z. N. Pop, Bucuresti, 1978.

25

Eminescu : manuscrite.
Eminescu : manuscrits.
Eminescu : manuscripts.

EMINESCU

Poetul. Geniul. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

Poezii, prefătă de T. Maiorescu, Bucuresti, 1884.
Proză și versuri, Iasi, 1890.
Rhapsodies roumaines, Bel enfant de la larme, de
Mihai Eminescu, Paris, 1890.
Deutsche Übertragungen aus den ausleseneren des
Dichtungen verstorbenen rumenischen Poeten,
Bucuresti, 1892.
Quelques poésies de Mihai Eminescu, Genève-Paris,
1892.
Opere complete, Literatura populară, Scrieri inedite,
Bucuresti, 1902.
Scrieri politice și literare, Bucuresti, 1905.
Gedichte, Novelen, Craiova, 1913.
Poezile lui Mihai Eminescu, Ediție critică de N.
Iorga, Bucuresti, 1922.
Poezii lirice, Introducere de L. Blaga, Bucuresti,
1923.
Poesie, Firenze, 1927.
Poems, Preface by G. B. Shaw, London, 1930.
Wybor poezji ipoematotow, Varsovia, Polonia, 1933.
Poèmes choisis, Paris, 1934.
Poems, Cluj, 1938.
Opere I-XVI, Editia Perpessicius, Bucuresti, 1939-
1989.
Eminescu, Bucuresti, 1944 (ilustratii de A.
Bordenache).
Poesias, Buenos Aires, Argentina, 1958.
Poezii, Bucuresti, 1964 (ilustrate de I. Macovei).
Opere, Bucuresti, 2000.

Eminescu : editii bibliofile.
Eminescu : éditions bibliophiles.
Eminescu : bibliophile editions.

« Rămâneti în umbără sfântă, Basarabi și voi Musatini,
Descălători de tară, dătători de legi și datini,
Ce cu plugul și cu spada ati intins mosia voastră
De la munte până la mare și la Dunărea albastră. »

Basarabi, Musatini, gardez l'ombre sacrée,
Fondateurs du pays, des lois, du bon passé,
Du sabre et du soc vous granditez vos terres,
Des Carpates allant au Danube, à la mer. »

" Basarabi, Musatini, hold the sacred shadows,
Builders of your country, your past and your laws,
You grew your earth from glave and soc,
From the Carpathians and Danube to the sea. "

Mihai Eminescu - Scrisoarea III / Lettre III / Letter III

« Je sais là-bas une vierge rose
Fleur du Danube aux grands yeux doux
Si belle qu'un bouton de rose
Dans la contrée en est jaloux.

Elle a fleuri par quelque soir pur,
En une magique harmonie
Avec son grand ciel pâle azur;
C'est l'orgueil de la Roumanie. »

Émile Nelligan - Je sais Léa-bas

" I know of a virgin rose among some,
Grows in the Danube and has mild
eyes.
It's so sweet that a rose blossom
From elsewhere is envious.

" It blossomed on a pure night
In a magic harmony
In a big, blue sky sight
It's the pride of Romania. "

Émile Nelligan - I know

Émile Nelligan

(Archives nationales du Canada / C-88566 / inconnu)

Émile Nelligan s-a născut la Montréal, în 1879. La 17 ani începe să scrie poezii și, în trei ani și jumătate, își scrie întreaga operă poetică, fiind apreciat doar de Louis Dantin. În 1899 cunoaște gloria citind, în sedință publică, Romanta vinului. Curând după aceea se îmbolnăveste și, în august 1899, este internat într-o casă de sănătate unde va sta 42 de ani, până la moarte. »

Emile Nelligan est né à Montréal en 1879. À l'âge de 17 ans, il commence à écrire des poésies et, en trois années et demi, il écrit son entière œuvre poétique, en étant apprécié seulement par Louis Dantin. En 1899, il connaît la gloire en lisant, en séance publique 'La romance du Vin'. Peu après, il tombe très malade et, en août 1899, il est interné dans une clinique où il restera 41 ans, jusqu'à sa mort. »

" Émile Nelligan was born in Montreal in 1879. At 17, he started to write poetry and in three years and a half he wrote his full poetic masterpiece, only appreciated by Louis Dantin. In 1899, he reaches his glorious moments by reading in public appearance his poem 'La romance du Vin' ('The romance of the wine'). Soon enough though, in August 1899, he gets ill and is interned in a clinic for the following 41 years, until his death. "

Émile Nelligan : Poet Canadian.
Émile Nelligan : Poète Canadien.
Émile Nelligan : Canadian poet.

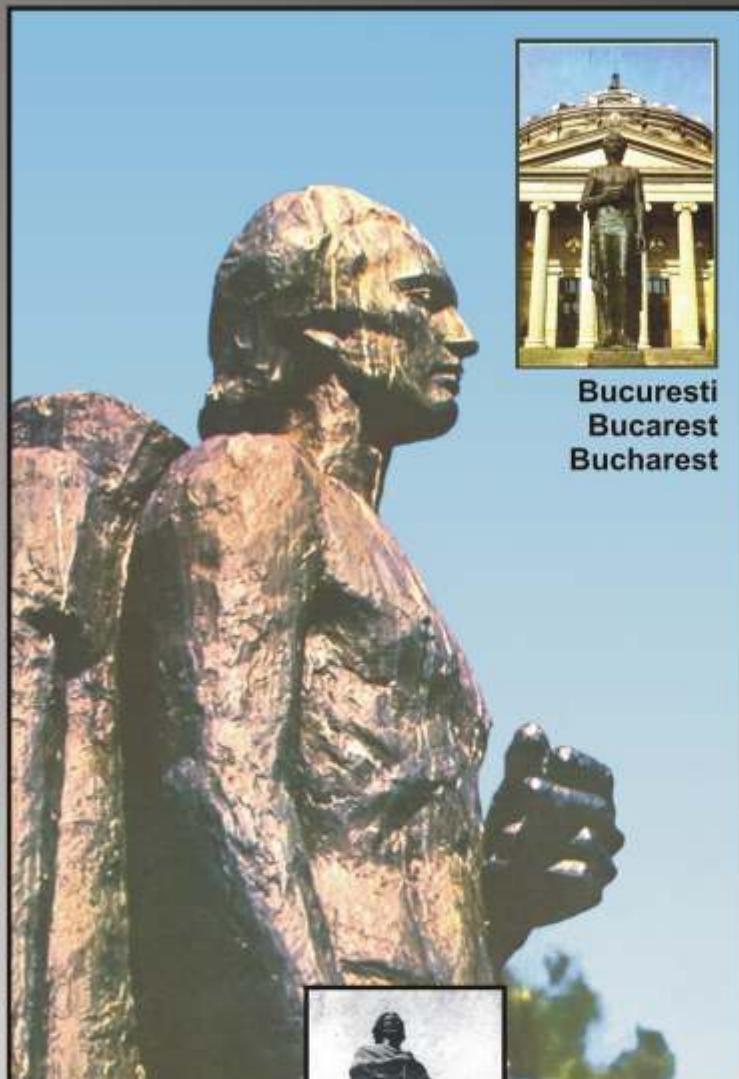
Eminescu - Nelligan

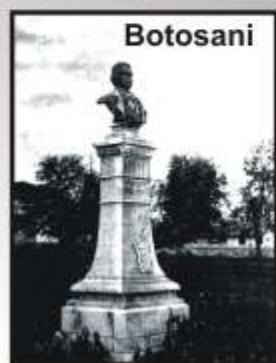
EMINESCU

Mihai Eminescu

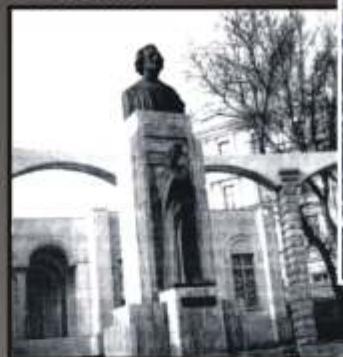
Poetul. Geniu. Românul.
Le Poète. Le Génie. Le Roumain.
The Poet. The Genius. The Romanian.

Bucuresti
Bucarest
Bucharest

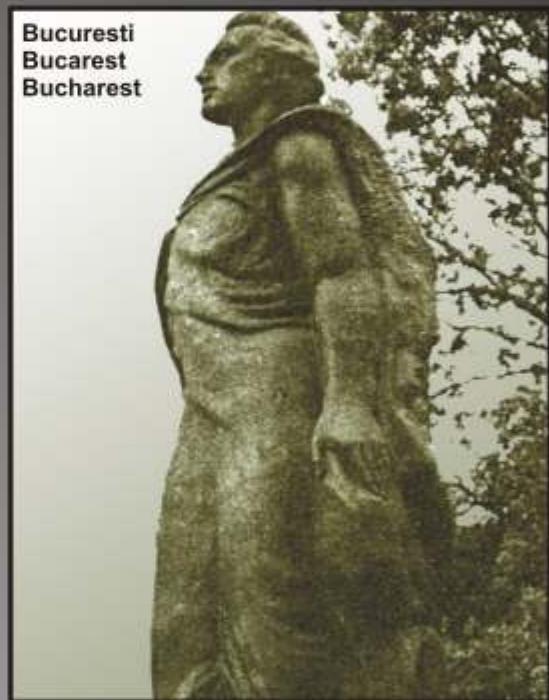

Constanta

Botosani

Bucuresti
Bucarest
Bucharest

Memoria a Poetului Național a fost imortalizată în toate orașele țării, unde pasii poetului au călcat pamântul sfânt al patriei sale dragi.

La mémoire du Poète national a été immortalisée dans toutes les villes du pays, où les pas du poète ont marché sur la terre sacrée de sa patrie chérie.

The memory of our National Poet has been immortalized in all the cities of his country, where the poet has stepped on the sacred land of his dear country.

În amintirea lui Eminescu.
À la mémoire d'Eminescu.
To Eminescu's memory.

IN MEMORIAM

Vasile Gorduz: „Statuia lui Eminescu la Montréal îi va face pe Români să se simtă acasă.”

La aproape zece ani de la începerea proiectului, monumentul lui Mihai Eminescu va fi dezvelit, în septembrie 2004, la Montréal, la inaugurarea Pieței României. Sculptorul Vasile Gorduz, autorul statuii, speră ca opera sa să-i ajute pe Români din Canada să constatăze că, într-un fel sau altul, sunt descendenții marelui poet.

„Ne ducem în străinătate, și, de multe ori, ne e rusește să spunem că suntem Români. Fiecare trebuie să treacă peste complexe, prin creație, prin atașament făță de spațiul din care a plecat, chit că el își duce activitatea la München sau în alta parte”, spune Gorduz, în vîrstă de 73 de ani.

Sculptorul a făcut o referire directă la Români din Montréal: „Când l-or vedea pe Eminescu să spună: ‘Noi descindem dintr-o stirpe măreala, pentru că Eminescu este unul dintre marii oameni de cultură ai lumii’.”

Povestea a început în 2001, când macheta făcută de Gorduz a câștigat concursul organizat la Montréal, pentru monument. Sculptorul spune că a început lucrul destul de repede după aceea. Proiectul ‘Piața României’ ajunge, însă, aproape de finalizare de-abia în 2004.

Anul trecut, sculptorul a trimis statuia la Montréal. La întrebarea de ce a durat atât de mult, răspunsul lui Gorduz duce spre „un soi de inertie burocratică”.

Statuia, din bronz și înălță de 2,5 metri, înfășură pe Eminescu în mantie. „Am plecat de la versul din ‘Ode [în metru antic]’: ‘Pururi Tânăr, înfășurat în manta-mi’”, afirmă sculptorul.

Gorduz continuă: „Ori și cîstei de genul asta nu se poate face decât recurgând la sisteme clasice. În ultima instantă, tocmai în astă constă modernitatea ei.” Pentru el, Eminescu „e Tânăr și Tânăr și rămână oricănd, oricăti nemultumiti de poezia clasică vor apărea de acum încolo.”

Gândul în imaginea lui Eminescu îl urmăreste pe Gorduz din tinerete. Prin anii 60, se gădea că masca lui Eminescu ar putea fi punctul de plecare „pentru o imagine totală a poetului.” În 1989, i-a făcut portretul, iar acum, statuia.

Artistul spune că a dorit să surprindă detaliile nesurprinse anterior și că a vrut ca sculptura „sa nu fie tributară statuii Eminescu din București făcută de Anghel”, despre care crede că „este o operă de înălță calitate”.

„Fără indoiu că puteam să fac sculptura mai bine. Aveam nevoie de timp, și de puterile mele fizice de altădată, pe care nu le-am prea avut în perioada astă, dar, în schimb, m-am ajutat cu studentii mei de la Arte”, continuă Vasile Gorduz.

„Un chip al lui Eminescu, al unui barbat care a însemnat mult pentru țară are darul de a crea în jurul lui un spațiu care tiene de spațiu din care a plecat. Un Român de acolo când vede chipul lui Eminescu într-o piată din Montréal se simte acasă,” consideră Gorduz. Aceasta, dar și echilibrul formelor, sunt principalele satisfacții ale artistului care l-a sculptat pe Eminescu pentru Români din Montréal.

Călin Cosmaciuc / EMG - București, August 2004

Vasile Gorduz : « La statue d'Eminescu de Montréal fera les roumains se réver comme chez eux »

Le monument de Mihai Eminescu sera dévoilé lors de l'inauguration de la Place de la Roumanie, même si le projet a commencé il y a presque dix ans, au mois du septembre 1994, à Montréal. Le sculpteur Vasile Gorduz, l'auteur de la statue, espérait que son œuvre aide les Roumains du Canada à réaliser qu'il sont, d'une manière ou d'une autre, les descendants du grand poète.

« On part à l'étranger et, parfois, on a honte de dire qu'on est Roumain. Il faut que chacun dépasse ces complexes par création, par attachement pour l'espace qu'il a quitté, même s'il travaille à Munich ou ailleurs », dit Gorduz, âgé de 73.

En pensant aux Roumains de Montréal, le sculpteur disait: « Lorsqu'ils verront Eminescu, ils devront dire : 'Nous sommes les descendants d'une grande lignée, car Eminescu est l'une des grandes personnalités culturelles du monde'. »

L'histoire du projet a commencé en 2001, lorsque la maquette faite par Gorduz a gagné le concours organisé à Montréal à ce sujet. Quoiqu'il a été entamé presque aussitôt le projet « Place de la Roumanie » n'est arrivé à terme qu'en 2004.

L'an passé, le sculpteur a envoyé la statue à Montréal. En réponse à son retard, le sculpteur a répondu qu'il s'agissait « d'une sorte d'inertie bureaucratique. »

La statue, coulée en bronze et atteignant 2,5 mètres de hauteur, représente Eminescu couvert d'une mante. « Je suis parti d'un vers de son 'Ode [en métre antique]': 'Jeune toujours, portant bien ma mante', » affirme le sculpteur. Puis, il continue : « On ne peut pas faire cela qu'en appelant aux manières classiques. C'est finalement cela que lui donne la modernité. » Pour Gorduz, Eminescu « est jeune et le restera toujours, quelque soit le nombre de ceux qui ne goûteront pas à la poésie classique. »

Dès sa jeunesse, Gorduz rêvait à l'image d'Eminescu. Dans les années 60, il pensait que c'est son masque qui aurait été le point de départ pour réussir « une image en plénitude du poète. » En 1989, il a réalisé son portrait et, maintenant, la statue.

L'artiste dit qu'il a souhaité montrer des détails jusque là inexplorés dans d'autres œuvres, mais se défend d'affirmer que la sculpture « soit tributaire à celle d'Anghel de Bucarest, » qu'il affirme « être une œuvre de haute qualité. »

« Je pouvais sans doute créer une meilleure œuvre. Mais, malheureusement, j'avais besoin de plus de temps qu'il ne m'en a été accordé et de l'énergie physique dont je disposais autrefois ; cependant, j'ai été aidé par mes étudiants, » continue Vasile Gorduz.

« L'image d'Eminescu, l'image d'un homme qui a une profonde signification pour le pays, est prédestinée à créer autour de lui un espace qui est étroitement lié à l'espace d'où il vient. Dès qu'un Roumain voit l'effigie d'Eminescu dans un endroit public à Montréal, il se sent chez lui, » suggère Gorduz. Cette considération, en plus de la réussite de l'équilibre des formes, sont les plus importantes satisfactions de l'artiste qui a sculpté le poète pour les Roumains de Montréal.

Călin Cosmaciuc / EMG - Bucarest, Août 2004

Mihai Eminescu de Vasile Gorduz
Copyright AnastasiaFoundation - Photo : Caraman

„Pururi Tânăr, înfășurat în manta-mi”
« Éternellement jeune, enrobé aisément dans ma mante »
“Forever young cloaked in my mantle”

